

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา คุณูปการของ จ่าสิบเอก ดร.ทวี บุรณเขตต์ ที่มีต่อคติชนวิทยา ผู้วิจัยได้มีการสืบค้นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

คติชนวิทยากับทฤษฎีการฟื้นฟูประวัติศาสตร์

คติชนวิทยา หรือ ศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Folklore เป็นคำที่ William Thoms บัญญัติขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1846 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักวิชาการเข้าไปศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของ "ชาวบ้าน" เช่น นิทานที่ชาวบ้านเล่ากัน เพลงที่ชาวบ้านร้องเล่น การแสดงของชาวบ้าน ความเชื่อ ประเพณีของชาวบ้าน ฯลฯ และได้พัฒนาเป็นทฤษฎีเพื่อทำความเข้าใจความหมายและสารที่ชาวบ้านพยายามสื่อผ่านคติชนซึ่งเป็นข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ใช้ภาษาแทนความคิด ความเชื่อ จินตนาการ ความรู้สึกของชาวบ้าน (Dorson, 1972, pp. 1-2 ; ศิริพร ณ ถลาง, 2548, หน้า 2-3) และในศตวรรษที่ 20 คติชนวิทยาไม่ได้จำกัดศึกษาเฉพาะถ้อยคำ (verbal folklore) และคติชนเกี่ยวกับการละเล่นการแสดง (performing folklore) แต่เปลี่ยนไปอยู่ที่คติชนประเภทวัตถุ (material folklore) และคติชนประเภทความเชื่อ ประเพณี (customary folklore) (ศิริพร ณ ถลาง, 2548, หน้า 11-12)

อีกนิยามหนึ่งอธิบายว่า คติชนวิทยา หมายถึง การศึกษาคติชน หรือผลผลิตของวัฒนธรรมของกลุ่มชน และผลผลิตทางวัฒนธรรมนี้เป็นมรดกที่รับทอดกันมาทั้งภายในชนกลุ่มเดียวกัน และที่แพร่กระจายไปสู่ชนต่างกลุ่มด้วย (เอกสารชุดวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาราช, 2537, หน้า 5-6)

อีกนิยามหนึ่งอธิบายว่า การศึกษาคติชนวิทยา และวิถีชีวิตพื้นบ้าน คือ การศึกษาเรื่องราวของชนแต่ละกลุ่ม แต่ละถิ่น ที่มีการสืบทอดโดยการบอกเล่า การสังเกต การเลียนแบบ และการนำไปทดลองไปปฏิบัติ จึงเป็นขอบเขตการศึกษาคติชนวิทยาที่ครอบคลุมการศึกษานิทาน ตำนาน สุภาษิต คำทาย เพลงกล่อมเด็ก การเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน ละครพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน ฯลฯ การศึกษาคติชนวิทยาในปัจจุบันรวมเอาการศึกษาวิถีชีวิตพื้นบ้านเข้าไว้ โดยการศึกษาทั้งสองด้านนี้มีความสัมพันธ์ต่อกัน การนำเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นบ้านเข้ามาผสมผสาน ทำให้การศึกษาด้านคติชนวิทยากว้างขวางขึ้น รวมถึงโภชนาการ

หัตถกรรม สถาปัตยกรรม เครื่องมือกลกรรม เครื่องมือจักรสาน และวัฒนธรรมท้องถิ่นอื่นๆ (วรรณวิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน, 2531, หน้า 19-20)

การศึกษาด้านคติชนวิทยาเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ดังนั้น นักคติชนวิทยา มีแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง ดังนี้

กระบวนการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับภักดิ์ต่าง ๆ นั้น นักคติชนวิทยามองว่าเป็นกระบวนการสำคัญ ต้องดำเนินการในหลากหลายรูปแบบ ครอบคลุมทุกรูปแบบการดำเนินชีวิต จึงจะสามารถเข้าใจบทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์ของภักดิ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เช่น ศึกษาเครื่องใช้ไม้สอยในการเก็บเกี่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรรมเกี่ยวกับการลงแขกกับการเก็บเกี่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเก็บเกี่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างงานฉลองการเก็บเกี่ยว กับเพลงที่ร้องในระหว่างการเก็บเกี่ยวรวมทั้งช่วงเวลาของฤดูกาลเก็บเกี่ยว ข้อมูลเหล่านี้ต้องศึกษาเชื่อมโยงจึงจะให้ความหมายที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามเพื่อศึกษา ทุกแง่มุมของวิถีชีวิตพื้นบ้านต้องใช้เวลาและการทำงานร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญที่ต้องบันทึกและรวบรวมข้อมูลที่ลึกซึ้ง (Warren E. Roberts, 1972, pp. 432)

อีกมุมมองหนึ่งมองว่าในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น การที่จะทราบธรรมชาติที่แท้จริงของปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมจนพอที่จะตอบคำถามว่าอะไร ทำไม อย่างไร และถึงขั้นจะเปรียบเทียบกันได้นั้นจำเป็นต้องอยู่เองที่ผู้ต้องการศึกษา จะต้องลงไปทำความรู้จักคลุกคลีอยู่กับปรากฏการณ์ และสิ่งแวดล้อมของปรากฏการณ์นั้น เรื่องของวัฒนธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่เป็นกิจกรรม และเป็นวัตถุ ดังนั้นการที่จะทราบปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม ผู้ศึกษาต้องเข้าไปคลุกคลีกับมนุษย์ และสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น การเก็บข้อมูลวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Research) เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่มีเป้าประสงค์การได้ข้อมูลที่แท้จริง (authentic) โดยมีแนวทางดังนี้ (ประจักษ์ สายแสง, 2551)

1. การเตรียมตัวออกเก็บข้อมูล แตกต่างกันไปตามเรื่อง ตามภูมิศาสตร์ มีสิ่งที่ควรเตรียมดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดของพื้นที่ที่เราจะเข้าไปเก็บข้อมูล ทั้งจากการอ่าน และสนทนากับผู้รู้

1.2 ศึกษาเรื่อง (subject) ที่จะไปเก็บข้อมูลให้ถ่องแท้ให้รู้ว่าจะเก็บอะไร จะใช้คำถามอย่างไร

1.3 หาผู้นำติดต่อก (a contact) และผู้ให้ข้อมูล (a lead) เฉพาะผู้ให้ข้อมูลนั้นต้องตรวจสอบให้แน่ชัดว่าไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลปลอม

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล เป็นต้นว่าเครื่องมือเก็บภาพ เครื่องมือเก็บเสียง เครื่องมือบันทึกโดยการเขียน มีบัญชีตรวจสอบและมีการตรวจสอบฝึกใช้เครื่องมืออุปกรณ์สำรอง เช่น ถ่านไฟใช้กับเครื่องบันทึกเสียง แฟลช

1.5 การออกเก็บข้อมูลเป็นกลุ่ม จะดีกว่าไปคนเดียว เพราะจะได้ช่วยแก้ปัญหา นานาประการอันเกิดขึ้นแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น แต่ละเรื่อง (subject)

2. สิ่งที่จะถามจะบันทึก

2.1 เกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

2.1.1 ชื่อ อายุ เพศ สถานภาพสมรส

2.1.2 อาชีพ

2.1.3 เชื้อสายเผ่าพันธุ์

2.1.4 ภูมิลำเนาปัจจุบัน

2.1.5 ภูมิลำเนาเดิมของผู้ให้ข้อมูล และบรรพบุรุษของผู้ให้ข้อมูล

2.1.6 ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน (เช่น เป็นกำนัน)

2.1.7 ฐานะอันได้รับยกย่องในชุมชนนั้น (เช่น เป็นหมอผี)

2.1.8 การศึกษา (ทั้งทางการและไม่เป็นทางการ)

2.1.9 ภาษาที่ใช้

2.1.10 ศาสนา

2.2 สอบถามข้อมูลตามประเภท (genre) ที่เราต้องการทราบและบันทึกทุกถ้อยคำ

2.3 เก็บข้อมูลอันเป็นบริบท (contextual information) ให้ทำทันทีพร้อมกับการเก็บข้อมูลตามประเภท หรือหลังจากเก็บข้อมูลแล้วใหม่ ๆ

2.3.1 ได้ทราบข้อมูลตามประเภทที่เก็บมาจากใคร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
จำมาทำไม

2.3.2 ข้อมูลที่ให้การถ่ายทอดหรือไม่ ทางใด

2.3.3 ข้อมูลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโอกาสพิเศษใดบ้าง ทำไมต้องนำมาใช้

2.3.4 มีข้อห้ามอะไรเกี่ยวกับข้อมูลบ้าง

2.3.5 สรุปความของบริบทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลตามประเภท

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด พิจารณาว่าจะใช้วิธีใด ทฤษฎีใด สำนึกใดในการวิเคราะห์ วิจัย

3. บันทึกของผู้เก็บข้อมูล

3.1 เวลา สถานที่ วันที่ ที่ไปจดบันทึก

3.2 บอกสิ่งแวดล้อมในขณะบันทึก

3.3 มีใครมาร่วมในการชม ฟัง ในขณะเก็บข้อมูล ถ้ามีให้บอกระดับเพศ อายุ

3.4 ผู้ฟัง ผู้ชม มีส่วนร่วมในกิจกรรมใดบ้าง แสดงสีหน้าอย่างไร

4. ข้อสังเกต ข้อมูลวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย

4.1 ถ่ายทอดทั้งทางปาก และทางจารึก

4.2 ถ่ายทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งด้วยการสร้างสรรค์

4.3 เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในเมืองก็ได้ ชนบทก็ได้

4.4 มีหลายสำนวน หลายแบบในเรื่องเดียวกัน

4.5 ไม่ทราบตัวผู้ให้กำเนิด

4.6 แพร่หลายในหมู่คนทั่วไป

การศึกษาคติชนวิทยา และทฤษฎีการฟื้นฟูประวัติศาสตร์นั้น มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และมีพัฒนาการที่ยาวนานในการใช้ทฤษฎีการฟื้นฟูประวัติศาสตร์ (Historical Reconstruction) เพื่อการศึกษาข้อมูลทางคติชน ข้อมูลมุขปาฐะและภณัติต่าง ๆ ได้ถูกนำมาศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์ เริ่มต้นด้วยพี่น้องตระกูลกริมม์ ในผลงานของเจคอบ กริมม์ (Jacob Grimm) ชื่อปรัมปราของชาวเยอรมัน (Teutonic Mythology) ซึ่งได้รับความสนใจจากนักคติชนชาวอังกฤษ ในยุครศศตวรรษที่ 19 เป็นอย่างมาก (Dorson, 1972, pp. 1-2)

หนังสือชื่อ Folklore as an Historical Science ของ จอร์จ ลอเรนซ์ กอมม์ (George Lorence Gomme) เชื่อว่าทฤษฎีการฟื้นฟูประวัติศาสตร์ (Historical Reconstruction) เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์จากข้อมูลทางคติชน ซึ่งสามารถวิเคราะห์ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ได้ เขาได้รวบรวมหลักฐานที่น่าสนใจของสหราชอาณาจักรในยุคก่อนอารยัน จากวัฒนธรรมอารยันซึ่งได้ผสมผสานกับวัฒนธรรมของชุมชนไปแล้วรวมทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมในยุคดั้งเดิมได้ การศึกษาข้อมูลทางคติชนวิทยาโดยใช้แนวคิดการฟื้นฟูประวัติศาสตร์ (Historical Reconstruction) มีในประเทศญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน นักวิชาการ เช่น กุมิโอะ ยานากิตะ (Kunio Yanagita) ได้ศึกษาข้อมูลมุขปาฐะ ประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีการเก็บเกี่ยว พิธีกรรมทางการเกษตร งานศพ งานแต่งงาน เครื่องรางภายในบ้าน ทำให่ยานากิตะ

(Yanagita) และคณะวิจัยสามารถสืบค้นประวัติศาสตร์ของศาสนาพุทธ เมื่อเริ่มเข้ามาในญี่ปุ่น และศาสนาชินโตซึ่งเป็นศาสนาหลักดั้งเดิม และวิเคราะห์หลักการของศาสนาทั้งสองศาสนา เกี่ยวกับแนวคิดเรื่องจักรวาล การศึกษาในครั้งนี้ได้รวบรวมไว้ในหนังสือชื่อ *Studies in Japanese Folklore* การศึกษาพื้นประวัติศาสตร์ นักคิดชนชาวอเมริกันชื่อ วิลเลียม ลินวูด มอนเทล (William Lynwood Montell) ได้เสนองานค้นคว้าเรื่อง *A study in Oral History* ในหนังสือ *The Saga of Coe Ridge* โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ชาวอเมริกัน-อเมริกันที่อาศัยทางตอนใต้ของเคนตักกี ให้ชาวบ้านการย้อนระลึกความทรงจำรวมทั้งการเก็บรวบรวมหลักฐานต่างๆ ทำให้สามารถสืบค้นและวิเคราะห์ประวัติศาสตร์อเมริกันในยุคการค้าทาส (Dorson, 1972, pp. 12-15)

และอีกมุมมองหนึ่งในการใช้ทฤษฎีประวัติศาสตร์-การพื้นประวัติศาสตร์ เพื่อการศึกษาวิจัยด้านคติชนวิทยา ได้อธิบายว่าผู้ศึกษาวรรณกรรมตามทฤษฎีนี้ จะใช้ข้อมูลต่างๆ จากวรรณกรรมในการสืบค้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้แต่เพียงให้เข้าใจเหตุการณ์ที่ผ่านมาเท่านั้น หากยังใช้อธิบายความคิดต่างๆ อันหาเหตุประกอบได้ยาก ในปัจจุบันนับว่าเป็นการสังเคราะห์วิธีการทางคติชนวิทยากับวิธีการทางประวัติศาสตร์เข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์มุขปาฐะ (Oral History) ขึ้น (ประจักษ์ สายแสง, 2547, หน้า 18)

คติชนวิทยากับวิธีการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นบ้าน

การศึกษาคติชนวิทยาตั้งศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา เป็นความสนใจศึกษาคติชน และชีวิตพื้นถิ่น (Folklore and Folklife) การศึกษาทั้งสองด้านนั้นมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันช่วยสร้างความเข้าใจสภาวะแวดล้อมของวิถีคิดและวิถีชีวิตพื้นบ้าน แนวการศึกษาคติพื้นถิ่นและชีวิตพื้นถิ่นนี้เกิดขึ้นในประเทศสวีเดน และต่อมายุโรปและอเมริการับมาเป็นแนวทางการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจในสังคมของตนเอง และจากแนวคิดนี้ ก็ก่อให้เกิดการเก็บรวบรวมวัฒนธรรมพื้นบ้านดังกล่าว ทำให้ขอบเขตการศึกษายาวรวมการจัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน (Folk Museum) ด้วย

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเป็นสถานที่จัดแสดงเครื่องมือ เครื่องใช้ไม้สอยของชุมชน ซึ่งก็หมายถึง ชาวบ้านทุกกลุ่มในชุมชน หน้าที่หลักของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน คือ การรวบรวม เครื่องใช้ ไม้สอย และการบันทึก เกี่ยวกับวิถีชีวิต ทักษะความชำนาญ บ้านเรือน เรือกสวนไร่นา วัฒนธรรมประเพณี การพูดคุย และกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจวิถีชุมชน (Folklife) และการจัดแสดงภาพวิถีชีวิตของชุมชน ในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 19 พิพิธภัณฑ์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการอธิบายวิถีชีวิตของชุมชนแต่ต่อมาให้ความสำคัญกับการอธิบายวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับเครื่องใช้ไม้สอยมากขึ้น อัลเบิร์ต แซนด์วิก (Albert Sandvig) ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านแห่งนอร์เวย์

(Norwegian Folk Museum) ได้แสดงความเห็นว่าพิพิธภัณฑ์ของเข่าเป็นสถานที่ที่จัดแสดงภาพบ้านเรือนของผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน รวมทั้งวิถีชีวิตของพวกเขาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านยังกระตุ้นให้สาธารณชนมีความระแวดระวัง และอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมมิให้มีการใช้ประโยชน์ไปในทางที่ผิด (Jenkins, 1972, pp. 497-516)

วิธีการเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตต่างๆ นั้นเป็นกระบวนการสำคัญ ต้องดำเนินการในหลากหลายรูปแบบ ครอบคลุมทุกรูปแบบการดำเนินชีวิต จึงจะสามารถเข้าใจบทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตต่างๆ อย่างถูกต้อง เช่น ศึกษาเครื่องใช้ไม้สอยในการเก็บเกี่ยวพิธีกรรมเกี่ยวกับการลงแขกในเกี่ยวข้องกับการเก็บเกี่ยว ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเก็บเกี่ยวงานฉลอง การเก็บเกี่ยวเพลงที่ร้องในระหว่างการเก็บเกี่ยว และช่วงเวลาของฤดูกาลเก็บเกี่ยว ข้อมูลเหล่านี้ต้องศึกษาในลักษณะเชื่อมโยงจึงจะได้รับความหมายที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามเพื่อศึกษาทุกแง่มุมของวิถีชีวิตพื้นบ้านต้องใช้เวลา และการทำงานร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญที่ต้องบันทึกและรวบรวมข้อมูลที่ลึกซึ้ง (Robert, 1972, pp. 432)

ดอน โยเดอร์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิถีชีวิตพื้นบ้านเสนอว่ามีแนวทางการศึกษาพื้นฐาน 2 แนวคือ หนึ่งการศึกษาในแนวนอน (Horizontal approach) และการศึกษาในแนวตั้ง (Vertical approach) การศึกษาในแนวนอนนั้น เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลายๆ คนจะด้วยการใช้การสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถามก็ได้ ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลจากความรู้ ประสบการณ์ และความทรงจำของผู้ให้ข้อมูล และ การศึกษาในแนวตั้ง เป็นการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ สืบหาประวัติความเป็นมาของสิ่งของ หรือประเพณีที่ศึกษาจากอดีตถึงปัจจุบัน การศึกษารูปแบบนี้ผสมผสานเทคนิคหลายวิธีอันได้แก่ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม ผสมผสานกันกับการค้นหาเอกสาร จดหมายเหตุ บันทึกของราชการ หรือหลักฐานอื่นๆ ที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (วรรณิ วิบูลย์สวัสดิ์ แอนเดอร์สัน, 2531, หน้า 19-20)

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการศึกษาลำาววิถีชีวิตพื้นบ้านในมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนด้านคติชนในเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในท้องถิ่น เช่น โครงการ South Georgia Folklife มีการเก็บข้อมูลทั้งด้านเพลงพื้นบ้าน อาหารพื้นบ้าน ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน อาชีพในท้องถิ่น เป็นต้น (South Georgia Tradition Survey, 2006)

พิพิธภัณฑ์ Smithsonian เป็นอีกแหล่งข้อมูลหนึ่งที่ได้จัดเก็บข้อมูลพื้นบ้านทั่วทุกชุมชนทุกรัฐในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเล่า และประวัติของช่างพื้นบ้าน เช่น การศึกษาประวัติของครอบครัว Meaders ช่างปั้นหม้อใน รัฐ North Georgia โดย Ralph Rinzier และ Robert Sayers ในปี 1981 เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ของครอบครัวกระบวนการ

และเทคนิคพื้นบ้านในการปั้นหม้อ และประเภทของภาชนะต่างๆ เป็นต้น (Smithsonian Museum, 2006)

อีกแห่งหนึ่งคือ ห้องสมุดรัฐสภาสหรัฐได้จัดตั้ง โครงการวิถีชีวิตพื้นบ้านชาวอเมริกัน (The American Folklife Project) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นบ้านของชาวอเมริกันไว้ทุกชุมชน ทุกรัฐทั้งนี้เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการเผยแพร่ประวัติศาสตร์ และพัฒนาการของสังคมของประเทศ อเมริกา เช่น มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหัตถกรรมต้นไม้ และ ช่างงานหัตถกรรมต้นไม้ โดย เก็บรวบรวมจากฐานข้อมูลของ The blue ridge Parkway folklife Project และจากการ ประกวด All-American Quilt Contest และมีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ช่างงาน หัตถกรรมต้นไม้ ซึ่งเป็นช่างพื้นบ้าน จำนวน 6 คน ใน North Carolina และ Virginia เกี่ยวกับ วิถีชีวิต ประวัติความเป็นมาแรงจูงใจมุมมองด้านศิลปะ และความงาม เป็นต้น (American Folklife Centre, 2006)

คติชนวิทยากับการศึกษาวิถีชีวิตพื้นบ้านในประเทศไทย

ในประวัติศาสตร์ชนชาติต่างที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์เป็นชุมชนขนาดเล็ก โดยภูมิศาสตร์เป็นสังคมที่เหมาะสมแก่การทำการเกษตร อารยธรรมเกิดในท้องถิ่นที่ราบลุ่มใกล้แม่น้ำ อันได้แก่ แม่น้ำแดง แม่น้ำโขง แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำอิรวดี และสาละวิน รวมทั้ง ทะเลริมฝั่ง ทะเลจีน ทะเลสาบใหญ่ในกัมพูชา พื้นที่ราบในเกาะชวา ที่ราบริมฝั่งในแหลมมลายู และเกาะ สุมาตรา พื้นที่ทางด้านเหนือของเอเชียอาคเนย์เป็นภูเขา ด้านใต้เป็นที่ราบทำให้มีอุณหภูมิต่างกัน และทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ต่างกันไปด้วย สำหรับชนชาติไทยนั้นค่อยๆ อพยพเข้ามาตั้งหลัก แหล่งในภูมิภาคนี้ และเริ่มเป็นอาณาจักรสุโขทัย เมื่อต้นพุทธศตวรรษที่ 19 ซึ่งมีชนชาติต่างๆ ที่ตั้งหลักแหล่งอยู่เดิมคือมอญ เขมร เป็นต้น (หม่อมเจ้า สุภัทรดิศ ดิศกุล, 2549, หน้า 1-2, 223-229)

จนถึงยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อมหาอำนาจตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลในประเทศ สมัย รัชกาลที่ 5 มีการปฏิรูปการปกครองให้มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจ และมีการริเริ่มให้มีการปกครอง ส่วนท้องถิ่นแบบสมัยใหม่ขึ้น เช่น สุขาภิบาล เป็นต้น แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบยังขาดการมีส่วนร่วม จากท้องถิ่นอย่างแท้จริง นอกจากนี้ระบบการศึกษาสมัยใหม่ที่มีการปฏิรูปในยุคนั้น มุ่งเน้นการ ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งขาดการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปของสังคม รวมทั้งเป็นการเรียน แบบท่องจำทำให้แนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นบ้านถูกละเลยไประยะหนึ่ง (จเนศวร์ ควรเมือง, 2550, หน้า 205-209) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เข้าสู่ยุคที่เรียกว่า

ยุคโลกาภิวัตน์ ระบบเศรษฐกิจผูกโยงเข้ากับเทคโนโลยีการสื่อสาร เชื่อมโยงท้องถิ่น ภูมิภาค และโลกเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุมชนเดียว ประเทศไทยเองก็ได้รับอิทธิพลของกระแสดังกล่าว ท้องถิ่นของไทยได้มีบทบาทอีกครั้งในการมีส่วนร่วมในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการสื่อสารที่ท้องถิ่นมีโอกาสดำเนินการเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐานด้านการสื่อสาร อย่างกว้างขวาง (Henning, 2006, pp. 1-4) และคำว่าท้องถิ่นเริ่มปรากฏในนโยบายพื้นฐานของรัฐอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน วิธีชีวิตพื้นบ้านไทย จึงเป็นเรื่องที่มีความต่อเนื่องมายาวนานก่อนคำว่ารัฐไทยจะปรากฏอย่างเป็นทางการ รวมทั้งสำนักของการสำรวจ รวบรวม อนุรักษ์ก็มีมาพร้อมกับพัฒนาการของชุมชนพื้นบ้านไทย อาจจะมีบางช่วงเวลาที่ถูกกลืนไปบ้างแต่ไม่ได้หมดไป

ในส่วนของการพัฒนาการของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นไทยนั้น เป็นสำนักที่คนไทยมีมานานแล้ว เป็นเรื่องของมนุษยชาติที่ปรารถนาที่จะรู้จักตัวเองบทบาทหน้าที่สำคัญของพิพิธภัณฑ์นั้นมีฐานะที่จะช่วยเสริมข้อมูลชาติพันธุ์ ซึ่งมีความหมาย และผูกพันกับวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น นอกจากนี้ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจะช่วยปลุกจิตสำนึกให้มีจิตสำนึกรักมาตุภูมิ ซึ่งรัฐบาลน่าจะส่งเสริมให้มีเครือข่ายเชื่อมโยงทุกระดับทำให้ผู้คนเข้าถึงข้อมูลได้อย่างกว้างขวางซึ่งจะช่วยปฏิรูปการศึกษาได้อีกมิติหนึ่ง พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นยังอธิบายให้เห็นถึงความหมายของคำว่าวัฒนธรรม อย่างเป็นรูปธรรม เกิดความเข้าใจคำว่าวัฒนธรรมที่เป็นองค์รวม ซึ่งมีลักษณะพหุลักษณะ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นคือหัวใจในการกระตุ้นความหลากหลายตรงนั้น งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดพิพิธภัณฑ์ สำหรับพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นไม่ต้องทำมากเหมือนในพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่มีงบประมาณมาก แต่กระบวนการวิจัย และการค้นหาต้องมียุทธศาสตร์ มีการแบ่งงานกันทำ วัตถุประสงค์บางอย่างอาจเป็นงานวิจัยชิ้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ต้องมีมาตรฐานการทำงานเชิงวิชาการ(ศรีศักร วัลลิโภดม, 2539, หน้า 3-7)

การจัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นการศึกษา ในมิติของกลุ่มชาติพันธุ์ (ethnic groups) มีมุมมองว่าพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจในระดับย่อย คือในระดับชาติพันธุ์ ซึ่งหมายถึง คนรุ่นหลังที่มีสายสัมพันธ์ทางพันธุกรรมเฉพาะกลุ่มคนๆ หนึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง เพราะสืบสายมาจากพ่อแม่ หรือปู่ย่า ตายาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคนกลุ่มนั้น สำนักของชาติพันธุ์มักอ้างไว้ด้วยการแต่งงานภายในกลุ่ม (inmarriage) (ประวัติศาสตร์ สำนักชาติพันธุ์และพลเมือง บทบาทของพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ในประเทศพม่า ชาติพันธุ์, 2550, หน้า 1-4)

การจัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นยังเป็นการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมโดยรวม เนื่องจากเห็นว่า แนวคิดทางวัฒนธรรมจะทำให้จัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นได้สมบูรณ์มากขึ้น ส่วนแรกจึงควรทำความเข้าใจกับความหมายของวัฒนธรรม

นักมานุษยวิทยาให้ความหมายของวัฒนธรรมหลายอย่าง เช่น ให้ความหมายวัฒนธรรมในเชิงประวัติศาสตร์ (Historical) ความหมายเชิงบรรทัดฐาน (Normative) ความหมายเชิงจิตวิทยา (Psychological) ความหมายเชิงโครงสร้าง (Structural) และความหมายเชิงประวัติความเป็นมา (Genetic)

เมื่อกล่าวถึงวัฒนธรรมในความหมายเชิงประวัติศาสตร์ หมายถึง วัฒนธรรมเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นมรดกทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้ และถ่ายทอดจากรุ่นปู่ ย่า ตา ยาย มาสู่รุ่นลูก หลาน เหลน ไปเรื่อยๆ ดังนั้นการจัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจึงควรจัดแสดงประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นต่างๆ ว่าชุมชนนั้นๆ มีประวัติความเป็นมาอย่างไร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแล้วแสดงให้เห็นว่าประเพณีพิธีกรรมต่างๆ ตกทอดมาเป็นมรดกทางสังคมได้อย่างไรบ้าง เมื่อนักมานุษยวิทยากล่าวถึงวัฒนธรรมในเชิงบรรทัดฐาน จะหมายถึง วัฒนธรรมที่เป็นมรดกทางด้านกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ รวมแบบแผนพฤติกรรมของมนุษย์ในชุมชนต่างๆ ด้วยในการจัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจึงควรจัดแสดงให้เห็นว่า แต่ละชุมชนจัดองค์กรเพื่อมีชีวิตอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างไรบ้าง แต่ละชุมชนมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับร่วมกันอะไรบ้าง สำหรับในแง่จิตวิทยา วัฒนธรรมหมายถึง การปรับตัวของมนุษย์ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม หรือการแก้ปัญหาพื้นฐานเพื่อสนองความต้องการจำเป็นของมนุษย์ ในแง่นี้ควรจัดแสดงให้เห็นว่ามนุษย์ในชุมชนต่างๆ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เฉพาะอย่างไรบ้าง และควรแสดงให้เห็นสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนด้วย วัฒนธรรมในความหมายเชิงโครงสร้าง หมายถึง วัฒนธรรม เป็นแบบแผนของการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ร่วมกันจัดระเบียบและการทำหน้าที่ของวัฒนธรรมเพื่อสนองความต้องการจำเป็นของสมาชิกสังคมในแง่นี้ควรจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อแสดงให้เห็นการจัดระเบียบในแต่ละชุมชน และแสดงถึงแบบแผนการเรียนรู้ และผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในชุมชนต่างๆ ในความหมายสุดท้าย คือ ความหมายในเชิงประวัติความเป็นมา โดยมากหมายถึง ระบบสัญลักษณ์ของชุมชน ต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม (งามพิศ สัตยสงวน, 2543, หน้า 11-22)

การจัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นนั้นหมายถึงการสร้างแหล่งเรียนรู้ให้กับท้องถิ่นคนทั่วไปก็สามารถทำได้โดยเริ่มจากวัสดุที่ชอบ โดยมีการบันทึกข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลว่า ใคร อะไร ที่ไหน อย่างไร ทำให้เป็นระบบ (สุริยา ทรทานนท์, 2539, หน้า 8) ตัวอย่างการทำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นของไทยที่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ เช่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี จังหวัดพิษณุโลก ก็เป็น

ตัวอย่างหนึ่งของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นของไทย ที่มีการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ การที่ได้รวบรวมสิ่งของเครื่องใช้ อันเนื่องมาจากความเสียหายที่สิ่งของที่ถูกทิ้ง และกำลังจะเลือนหายไปจากวิถีชีวิตของคนไทย และได้นำมาจัดแสดงอธิบายให้ความรู้ โดยประมวลข้อมูลจากความทรงจำบันทึกคำบอกเล่าครั้งเมื่อเดินทางเข้าไปในหมู่บ้าน และชุมชนต่าง ๆ กระบวนการรวบรวมวิเคราะห์เครื่องมือเครื่องใช้ของจำสืบเอก ดร.ทวี บุรณเขตต์ บุรณเขตต์ เป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอน เป็นระบบ ที่สามารถสร้างแหล่งเรียนรู้ให้ท้องถิ่นจนเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชุมชนระดับประเทศ และระดับโลก (ทวี บุรณเขตต์, 2543, หน้า 27-33)

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภูเวียง จังหวัดขอนแก่น คือ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอีกแห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจจากเวทีรวบรวมความรู้เกี่ยวกับป่าชุมชนและทรัพยากรท้องถิ่นทำให้ชาวบ้านเห็นความสัมพันธ์ของคนกับทรัพยากรและเชื่อมโยงกับคุณค่า และความเชื่อที่แสดงออกมาในวัฒนธรรม ประเพณี และพิธีกรรมที่แสดงถึงความอ่อนน้อมต่อธรรมชาติ และชาวบ้านตระหนักในความรู้ที่ตนเองมี และอยากจะอนุรักษ์ให้แก่ลูกหลานต่อไป จึงได้เดินทางมาศึกษา เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี และนำประสบการณ์ที่ได้จากการเยี่ยมชมไปจัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของชุมชนของตนเองขึ้นมา (พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภูเวียง, 2551)

อีกตัวอย่างหนึ่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์บ้านโบราณ โดยความริเริ่มของ ศาสตราจารย์ ดร.ฉวี บุญกาญจนะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ มุ่งอธิบายสภาพชีวิต สังคม วัฒนธรรม อีสานที่ผูกพันกับข้าวและน้ำ เนื่องจากเป็นสังคมเกษตรกรรม พิพิธภัณฑ์สถาปัตยกรรมพื้นบ้านของอีสานเน้นการเสาะแสวงหาสิ่งก่อสร้างแบบประเพณีเดิมที่สัมพันธ์กับระบบครอบครัวเครือญาติ เศรษฐกิจ ความเชื่อ ศาสนา เป็นต้น และจากการศึกษา รวบรวมข้อมูลพบว่าในอีสานมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นชาวข่า (สมชาย นิลอาธิ, 2543, หน้า 39-48)

นอกจากนี้ยังมีกรณีศึกษาการจัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง ซึ่งการสร้างพิพิธภัณฑ์บ้านวัดม่วงเน้นให้กลมกลืนกับอาคารเดิมของวัด ตัวอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กทรงไทย – มอญประยุกต์ 2 ชั้น ขั้นตอนการจัดทำเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำทั้งผู้นำชุมชนและประชาชนผู้สนใจทั่วไป มีการศึกษาวิจัยข้อมูลในท้องถิ่น จัดทำทะเบียนและจัดหมวดหมู่วัตถุ การกำหนดเนื้อหา และจัดทำคำบรรยายเรื่องราว การคัดเลือกสิ่งของที่จัดแสดงตามเนื้อหาที่กำหนดการจัดแสดง และการดำเนินการให้ต่อเนื่องให้เป็นองค์การคู่กับชุมชนได้อย่างยั่งยืน (เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย, 2543, หน้า 123-128)

อีกกรณีศึกษาหนึ่งได้แก่ พิพิธภัณฑสถานด้านพิธีกรรม วิธีการให้ได้ข้อมูลทางด้านพิธีกรรม เน้นการการบันทึกด้วยการถ่ายภาพวิดีโอเพื่อการรักษาข้อมูลที่เกิดขึ้นในหลายๆ จุด ในเวลาเดียวกัน เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลและบรรยากาศที่มีอารมณ์ความรู้สึกหลากหลาย เช่น ความโศกเศร้า ความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ ความกลัวหรือความสนุกสนานรวมทั้งองค์ประกอบของพิธีกรรมต่างๆ เช่น เครื่องเซ่นบูชา ภาชนะอาหาร ข้าวของสถานที่ ดนตรี ล้วนมีความหมายในเชิงสัญลักษณ์ และในทางศิลปะที่มีคุณค่ายิ่งต่อการทำความเข้าใจประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของผู้คน เนื่องจากพิธีกรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงช้ามากกว่าวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ ขณะเดียวกันแม้ชาวบ้านที่ประกอบพิธีกรรมเองก็อาจหลงลืมความหมาย ความสำคัญไปแล้ว (เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย, 2543, หน้า 34-35)

สำหรับการวิจัยด้านพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านนั้นมียุ่จำนวนหนึ่งที่สำคัญ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ด้านมานุษยวิทยา ที่ได้มีการรวบรวมในปี 2547 มีการศึกษาในหัวข้อ “พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน การแสดงทางวัฒนธรรม และกระบวนการรื้อฟื้นความเป็นไทยเบิ้ง” โดยชาญวิทย์ ศรีประเสริฐ ศึกษาเกี่ยวกับการเกิดขึ้นและความเป็นไปของพิพิธภัณฑสถานไทยเบิ้ง โคนสูง และความสัมพันธ์ระหว่างพิพิธภัณฑสถานกับบริบทสังคมแวดล้อมโดยเป็นการศึกษากระบวนการรื้อฟื้นทางวัฒนธรรมในบ้านโคนสูงผ่านการจัดพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านและกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เนื่องมาจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ (ชาญวิทย์ ศรีประเสริฐ, 2549)

งานวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน เพื่อการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน โดย ทม เกตุวงศา เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาและรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชุมชน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นเมืองโบราณคันธาระวิสัย(กันทรวิชัย)โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการจัดการพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นพื้นบ้านวัดพุทธมงคลระหว่างนักวิจัยภายนอกและภายในท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักและเพื่อหาแนวทางการถ่ายทอดเรื่องราวของความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ของชุมชน (ทม เกตุวงศา, 2551)

งานวิจัยของสถาบันวัฒนธรรมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดย ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ และ วินัย วรวัตร ในหัวข้อ “รูปแบบพิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมพื้นบ้าน: สีสันของมิติวัฒนธรรม” เป็นการเก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ และการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน และการวิจัยภาคสนาม งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านที่มีการเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบของวัฒนธรรม อิทธิพล และความ

เปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนาของสังคมไทยรวมทั้งแนวโน้มของวัฒนธรรม
 พื้นบ้านไทยและความสืบเนื่องตลอดจนสถานการณ์ และปัญหาทั่วไปทางสังคมและวัฒนธรรม
 สิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นองค์ประกอบของพิธีกรรมพื้นบ้าน โดยสามารถจัดกลุ่มพิธีกรรมพื้นบ้าน
 ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ประเภทถาวรและกึ่งถาวร ทั้งสองประเภทนี้มีลักษณะคล้ายกันคือมีลักษณะ
 ผูกติดกับวิถีชีวิตและประเพณี ความเชื่อดั้งเดิม รวมเนื้อหาทั้งด้านภาษา สังคมวิทยา
 มานุษยวิทยา ประวัติศาสตร์ และศิลปกรรมต่างๆ (ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์ และ วินัย วรวัตร,
 2551)

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการค้นคว้าแนวคิด หลักการ และแนวทาง
 ในการศึกษาคติชนวิทยา และ ทฤษฎีการฟื้นฟูประวัติศาสตร์ รวมทั้ง การวิจัยเกี่ยวกับพิธีกรรม
 พื้นบ้านที่ได้มีการศึกษาวิจัยไปก่อนหน้านี้ ทำให้ทราบ 1.) แนวคิดเกี่ยวกับคติชนวิทยา และ
 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการฟื้นฟูประวัติศาสตร์ รวมทั้ง การศึกษา วิจัย ด้านคติชนวิทยา และ
 การศึกษา วิจัย ที่ใช้ทฤษฎีการฟื้นฟูประวัติศาสตร์ทั้งในประเทศไทย และในต่างประเทศ และ
 2.) การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับพิธีกรรมพื้นบ้านของไทยนั้น ทำให้ได้รับทราบพัฒนาการ
 ทิศทาง วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา และ ผลการศึกษา เกี่ยวกับพิธีกรรมพื้นบ้านของไทย รวมทั้ง
 ได้รับทราบสถานการณ์ทางด้านสังคมในภาพรวม ที่มีผลต่อชุมชน และวัฒนธรรมของไทย

จากการสืบค้นเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องจะเป็นแนวคิด และแนวทางในการศึกษา
 ในหัวข้อ “คุณูปการของเจ้าสิบเอก ดร.ทวี บุรณเขตต์ ที่มีต่อคติชนวิทยา” โดยเน้นการศึกษา
 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นบ้าน ของเจ้าสิบเอก ดร.ทวี บุรณเขตต์ และ
 จะเป็นกรอบในการศึกษา การวิเคราะห์ และ การคัดกรองข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง
 เพียงตรง เพื่อนำผลที่ได้เผยแพร่ต่อไป